

Natuurkroegenfietstocht

Op de fiets naar de natuurkroeg: ja gezellig!

Vanaf Heerlen of Ransdaal

Start/stop 1: stand IVN afdeling Heerlen op het actieterrein (gelegen aan de Weltermolen in Heerlen/Welten) van de Heerlense Dag van het Park (contactpersoon Alexander Timmers / 06 -20649872).

Start/stop 2: IVN home afdeling Voerendaal gelegen aan de Ransdalerstraat 64 te Ransdaal (contactpersoon Jef Brouwers / 06 -10807078). (maar u kunt natuurlijk ook op elk willekeurig punt van deze route starten).

Lengte: ongeveer 25 km.

Stops: voor uitleg, een korte wandeling of mooi uitzicht aanbevolen.

Aandachtspunten: Geleenbeekdal en het fraai gerestaureerde kasteel Terworm. In de gehuchten Craubeek en Colmont kunt U genieten van talrijke monumentale gebouwen.

Natuurkroegentocht
Korenwolf

Natuurkroegentocht
Vleermuis

Startpunt

Parkeerplaats

Bijzonder gebouw

Steile helling (hellend)

Route

Groen aandachtspunt

Koffie/Café

Steile helling (fietsbaar)

Fietsrichting

Uitzichtpunt

Kapel/Kruis

Steile helling (afstappen)

IVN Home

Treinstation

Kasteel Terworm

sante plataan die waarschijnlijk rond 1750 is geplant.

- Ga bij de plataan rechtsaf en blijf de weg volgen.

Links ziet U een bosje met daarin verscholen een mooie vijver. Dit is het vroegere zwembad Terworm. Vanaf het begin van de vorige eeuw tot in de tachtiger jaren was dit een bekende plek voor de jeugd van Heerlen en omstreken. Na de sluiting is het weer in bezit genomen door de natuur. Men kan er zeldzame dieren tegenkomen zoals de ijsvogel of de watervleermuis.

- Ga, na de Oranjerie en het kasteel, op een T-splitsing linksaf.

Het kasteel Terworm stamt uit het midden van de 14^e eeuw. Het is vele malen verbouwd in zijn geschiedenis en de laatste renovatie vond plaats van 1997-1999. Het is nu een hotel en min of meer het middelpunt van het Natuurpark Terworm. De tuin bij de Oranjerie is een kopie van de rococo-tuin die rond 1870 bij het kasteel lag.

Start/stop 1:

Op het activiteitenterrein van de Dag van het Park is veel informatie te verkrijgen over natuur, milieu en het verenigingsleven in de omgeving van Welten. Tevens kan men kennis maken met de vele streekproducten die de regio rijk is. Verder bestaat de mogelijkheid iets te eten en te drinken.

In de (start)-stand van het IVN Heerlen is informatie te verkrijgen over vleermuizen in het algemeen en in het bijzonder over het effect van de klimaatverandering op deze dieren.

- Vertrek (weer) door (in dezelfde richting) de helling op te fietsen.
- Laat de fiets-/voetgangersbrug over de snelweg rechts liggen en volg het fietspad naar beneden.
- Ga na het bruggetje rechtsaf.
- Neem aan het eind van het pad rechtsaf de parallelweg.
- Steek bij de voetgangersstoplichten over en neem aan de overkant linksaf het fietspad.

Het IVN-bosje is een aantal decennia geleden aangelegd ter gelegenheid van diverse jubilea van de afdeling Heerlen.

- Ga, na het bordje 'IVN bosje', rechtsaf het fietspad

Eco viaduct Terworm

op. • Steek aan het eind van het fietspad de weg over, ga linksaf en ga vervolgens direct (na bruggetje) rechtsaf een half verhard pad naar beneden in. • Ga aan het eind iets omhoog en steek de weg met middenberm over; neem aan de overkant het pad rechtdoor naar beneden. • Volg het fietspad en ga op de driesprong rechtsaf.

U rijdt nu al een tijdje langs de Geleenbeek. Deze is een paar jaar geleden 'gerenatureerd', dat wil zeggen dat deze weer vrij kan meanderen. Ook het ernaast gelegen gebied is als natuurgebied ingericht. Hierdoor kan de beek het water langer vasthouden, ook tijdens hevige regenval. Dit water krijgt dan de kans om in de bodem weg te zakken waardoor verdroging voorkomen wordt. Tevens levert dit schitterende natuur op met veel plaats voor bijzondere planten en dieren. U ziet hier ook de Eikendermolen liggen en de ruïne van het kasteel Eykholt.

- Ga aan het eind van het fietspad linksaf richting plataan.

U nadert nu de 'Eik van Terworm' zoals hij vaak in de volksmond wordt genoemd. Het is echter een impo-

- Blijf deze weg naar boven volgen en steek dan via het ecoduct rechtsaf de autosnelweg over. • Volg, na het ecoduct, parallel aan de spoorlijn, het fietspad richting Voerendaal. • Ga tot aan de verharde weg en sla dan rechtsaf en ga onder het spoor door. • Volg na het viaduct het fietspad. • Ga na ongeveer 200 meter linksaf (Steinweg).

De Steinweg is een hele oude weg waarlangs in de Romeinse tijd een nederzetting was gesticht: de Romeinse villa. Langs deze weg bevinden zich (helaas) niet zichtbare funderingen en andere overblijfselen uit deze tijd. Onthaast even en geniet van de schoonheid van de drie monumentale kasteelboerderijen (Kasteel Puth; het Hoenshuis en Hoeve Ten Hove) die al eeuwenlang aan deze weg liggen.

- Ga, na de laatste bebouwing van de Steinweg, onder de autosnelweg door. • Steek vervolgens de provinciale weg over en volg (linksaf) het fietspad richting Heerlen. • Sla na 150 meter (vóór de spoortunnel) rechtsaf richting Terveurt (weg langs de Zevensprong).

Eik plataan

Kapel in Craubeek

U bevindt zich nu in een beschermd waterwingebied met als centrum 'de Sevensprongh' dat zo wordt genoemd omdat op deze plek op zeven plaatsen het grondwater aan de oppervlakte kwam. Het waterpompstation Craubeek is in 1919 gebouwd. Op deze plaats wordt (door de WML) nog steeds grondwater gewonnen.

Iets verderop (na de bebouwing, aan de linkerkant) ligt een kleine maar rijk bloeiende kalkgrashelling met bijzondere en zeldzame (kalkminnende) plantensoorten.

• Houd rechts aan bij een Y-splitsing (Kaardenbekerweg); U fietst nu richting Craubeek (Krawbich). • Neem daarna de eerste weg links naar een kapel.

Craubeek is een van gehuchten van de vroegere gemeente Klimmen. In Craubeek en omgeving zijn heel veel gebouwen opgetrokken uit de Kunradersteen; dit is een harde steen die werd gewonnen uit groeves in de buurt. De in 1929 gebouwde Maria kapel is ook van deze steensoort. Let eens op de jaartallen die in de gevelstenen

Veldkruis Ouch Vuer Dich

Spoorbrug Randsdaal

zijn verwerkt en die u op deze wijze meer over de geschiedenis van dit gehucht vertellen.

• Houd op de Y-splitsing bij de kapel, links aan (Penderskoolhofweg). • Volg deze licht hellende weg tot aan een viersprong (rechts staat een kruisbeeld met de tekst 'Ouch Vuer Dich'). • Ga hier rechtdoor en fiets via de brug over de spoorlijn Maastricht - Heerlen naar het gehucht Termoois. • Neem na deze spoorbrug de eerste weg rechts naar de sportvelden van de voetbalvereniging SCKR.

Links in de verte ziet u de toren van de in 1934 door de inwoners van Randsdaal gebouwde Theresiakerk; ook deze kerk is van Kunradersteen gebouwd.

• Sla aan het eind van de weg linksaf (H.Houbenstraat). • Volg deze straat (via een bocht naar rechts) en ga de eerste weg linksaf (Gerbergstraat). • Ga aan het eind rechtsaf de Ransdalerstraat in. Aan de linkerkant van deze Ransdalerstraat (op nr. 64 en tegenover het zebrapad) ligt het IVN home van de afdeling Voerendaal.

Het IVN home van de afdeling Voerendaal is start of stop nr. 2 van de IVN Natuurkroegentocht.

Start/stop 2:

U kunt hier starten (of even uit rusten onder het genot van een kop koffie of iets fris).

Natuurgidsen van het IVN afdeling Voerendaal vertellen u graag over een bijzonder dier, dat bijna uitgestorven was: de korenwolf (of korenwoof). De korenwolf is een Zuid-Limburgse benaming voor een hamstersoort. Het dier dankt zijn naam aan het hamsteren van voedsel. U krijgt antwoorden op vragen als: wat eet de korenwolf; wat zijn hun grootste natuurlijke vijanden; waardoor wordt hij bedreigd etc.?

Hebt u genoeg tijd, bekijk dan ook eens een van de vele fraaie oude boerderijen die Randsdaal (Ranzel) rijk is. De inwoners (ze worden ook wuif - dit is het meervoud van woof - genoemd) zijn niet alleen erg gastvrij en maar vertellen u ook graag over hun mooie dorp.

• Vervolg na de rustpauze de route in de Ransdalerstraat: fietst (verder) naar beneden. • Neem de eerste

weg links (St. Gillisstraat). • Houd bij een wegsplitsing (met twee zitbanken) links aan (Achtbundersweg).

De Achtbundersweg is een van de wegen die in de zestiger jaren tijdens de ruilverkaveling is aangelegd. De oude en soms zeer fraaie holle wegen met talrijke (en soms zeldzame) plantensoorten zijn toen helaas verdwenen.

• U begint nu aan een korte maar wel steile klim.

Komt u in ademnood? Geen probleem; stap dan af en geniet (ook achteromkijkend) van de schoonheid en weidsheid van deze landelijke omgeving. In het bijzonder op het hoogste punt van deze Achtbundersweg kunt U genieten van fraaie vergezichten.

• Ga bij de T-splitsing linksaf (Heugdenweg). • Blijf deze Heugdenweg volgen. Fiets ook bij een viersprong met rechts de Kruishoeve (der Krutshof) rechtdoor richting het gehucht Colmont.

Uitzicht Ransdalerveld

Weltermolen

In Colmont zijn veel gebouwen opgetrokken uit Kundersteen. Ook in dit gehucht is het de moeite waard om even stil te staan. Let eens op de kleine bevrijdingskapel die van dezelfde steensoort is gebouwd.

- Blijf ook na het gehucht Colmont rechtdoor fietsen.
- Ga in een bocht naar rechts en volg (vóór de voetbalvelden van de voetbalvereniging RKSVB) een smal voet/fietspad (Pingenstraat).
- Ga aan het eind van dit pad naar links (Oude Schoolstraat) en na 150 meter weer naar rechts (Vrenkeweg).
- Neem de eerste weg linksaf en begin aan de afdaling naar het natuurreservaat Kunderberg.
- Ga, bij de eerst volgende splitsing van wegen (met een informatie bord over dit natuurreservaat) linksaf.

De Kunderberg (eigendom van Staatsbosbeheer) is een typisch kalkgraslandreservaat. Het is beroemd om zijn zeldzame en gevarieerde flora. In juni kleurt de

helling purper van de grote muggenorchis; midden- en eind augustus bloeien hier de gentianen. In de 60er jaren was dit nog het leefgebied van de korenwolf.

- Volg de verharde grindweg (deze wordt later een geasfalteerde weg) tot bijna aan de brug van de autosnelweg A79.
- Ga vóór deze brug rechtsaf (let op auto's: deze weg is tevens een oprit naar deze autosnelweg).
- Ga na ongeveer 100 meter rechtsaf. De asfaltweg wordt een verharde grindweg die iets later parallel aan de autoweg A76 (richting Aken) loopt.
- Blijf deze weg volgen tot aan een Y-splitsing; houd hier links aan.
- Vervolg de weg tot de brug over de snelweg. Steek de snelweg over.
- Volg de weg linksaf naar beneden.
- Ga onderaan rechtsaf naar beneden (Mergelweg).
- Ga onderaan rechtsaf, de voorrangsweg op (John F. Kennedylaan).

U rijdt nu door de Heerlense wijk Welten. Welten is

al sinds 1049 bekend. Van oorsprong is het een boerenwoonkern die tot het Land van Herle behoorde. De hele mijnontwikkeling in de eerste helft van de twintigste eeuw is grotendeels aan deze wijk voorbij gegaan. Na de Tweede Wereld Oorlog is het uitgegroeid tot een moderne Heerlense stadswijk met een goed verenigingsleven en veel groen in en rond de wijk.

- Neem de tweede weg rechts (Henri Dunantstraat) naar Benzenrade.
- Ga onderaan rechtsaf (Benzenrade) onder een viaduct door.
- Ga na het viaduct in de bocht linksaf over de drempel en neem direct rechtsaf-linksaf, het fietspad. U fietst nu langs de Kloosterkensweg.

U ziet rechts naast het fietspad een informatiepaneel staan van het eerste Nederlandse waterleerpad. Dit leerpad loopt langs de eerste 4 km van de Geleenbeek. Op een achttal informatieborden wordt uitleg gegeven over de waterkringloop en over het gebruik van water rondom de Geleenbeek. Daarnaast verschaffen de borden informatie over historie, het landschap en de natuur in en langs de beek in Heerlen. Dit is een samenwerkingsproject van het Waterschap Roer en Overmaas en het IVN Heerlen.

- Blijf dit fietspad volgen en steek aan het eind de weg over (De Doom).
- Neem het eerste pad rechts (richting speeltuin).
- Ga na de speeltuin, na de Geleenbeek en na het bosje schuin linksaf en blijf het (asfalt) fietspad volgen tot bijna boven.
- Fiets richting actieterrein (stand IVN Heerlen). U bent nu bij start/stop 1 van de IVN Natuurkroegentocht.

